

România și Europa în secolul al XX-lea

Schița lecției

1. Trăsăturile secolului XX
2. România la începutul secolului XX
3. România în Primul Război Mondial
4. România în perioada interbelică
5. România în Al Doilea Război Mondial
6. România între anii 1948-1989
7. Anul 1989 – revenirea României la democrație

Trăsăturile secolului XX

- s-au produs mari schimbări economice, sociale și politice
- a avut loc cel mai mare progres tehnico-științific din istorie
- au avut loc cele două războaie mondiale
- în urma Primului Război Mondial au dispărut imperiile, locul lor fiind luat de statele naționale
- au luat naștere regimurile totalitare: comunismul, fascismul și nazismul
- în urma celui de-Al Doilea Război Mondial, lumea a fost împărțită în două tabere: cea democratică și cea comunistă
- Franța și Anglia și-au pierdut supremația în lume, locul lor fiind luat de SUA și URSS (Rusia bolșevică)
- au apărut primele organizații internaționale (Liga Națiunilor, ONU, NATO)

România la începutul secolului XX

- scena politică era dominată de conservatori și liberali
- începând cu 1883, România făcea parte din Puterile Centrale, o alianță militară cu caracter defensiv

- în 1913, România a intrat în cel de-Al Doilea Război Balcanic împotriva Bulgariei -> războiul s-a încheiat cu înfrângerea Bulgariei -> pacea s-a încheiat în 1913, la București -> Bulgaria a cedat României Dobrogea de sud (Cadrilaterul)

România în Primul Război Mondial

- a fost neutră între anii 1914-1916
- în vara anului 1916, România intră în război de partea Antantei -> declară război Austro-Ungariei -> România urmărea redobândirea Transilvaniei
- finalul Marelui Război a găsit România în tabăra învingătoare -> România și-a desăvârșit unitatea națională
- cele trei uniri din 1918 (Basarabia - 27 martie, Bucovina - 28 noiembrie, Transilvania - 1 decembrie) au fost recunoscute în cadrul Conferinței de pace de la Paris

România în perioada interbelică

- a avut loc procesul de integrare a noilor provincii la Vechiul Regat -> a fost adoptată Constituția din 1923
- România a fost membru fondator a mai multor organizații internaționale și regionale: Societatea Națiunilor (1920 - zeci de state din lume), Mica Înțelegere (1921 - România, Cehoslovacia și Iugoslavia), Înțelegerea Balcanică (1934 - România, Grecia, Turcia și Iugoslavia)
- între anii 1938-1940 în România a existat un regim autoritar, instaurat de regele Carol al II-lea și legitimat prin Constituția din 1938
- s-a confruntat cu numeroase probleme sociale (revolte ale minorităților), politice (moartea regelui Ferdinand I și a lui Ionel Brătianu) și economice (marea criză din anii 1929-1933). Cea mai mare problemă a constituit-o revizionismul, care era promovat de statele nemulțumite de prevederile tratatelor de pace de la Paris (Ungaria, Bulgaria, URSS, Germania, Italia, Japonia).

România în Al Doilea Război Mondial

- în vara lui 1940 România, în urma a două ultimaturi date de URSS, îi cedează acesteia Basarabia și nordul Bucovinei
 - în același an, prin dictatul de la Viena, România cedează Ungariei o mare parte din Transilvania
- pe 6 septembrie 1940, Carol al II-lea abdică în favoarea fiului său, Mihai I, însă conducătorul de facto al României devine Ion Antonescu
- în toamna anului 1940 România cedează Bulgariei Cadrilaterul
- în România se instaurează dictatura militară (până în ianuarie 1941 România este un stat național-legionar)
- România intră în război de partea Axei, în urma semnării tratatului din 23 noiembrie 1940
- începând cu 23 august 1944, statul român schimbă tabăra militară și întoarce armele împotriva foștilor aliați
- în urma tratelor de pace de la Paris din 1947 România pierde definitiv Basarabia, nordul Bucovinei și Cadrilaterul
- România intra sub sfera de influență sovietică

România între anii 1948-1989

- pe 30 decembrie 1947, regele Mihai a fost forțat de către comuniști să abdice
-> România devine republică
- România a făcut parte din mai multe organizații comuniste: CAER (organizație economică) - 1949, Pactul de la Varșovia (organizație militară) - 1955
- în această perioadă au fost adoptate 3 constituții comuniste: 1948, 1952 și 1965, prin care era desființat principiul separării puterilor în stat, se instituia cenzura, teroarea, erau încălcate drepturile și libertățile cetățenești, scena politică era reprezentată de un singur partid politic (P.M.R./P.C.R.) etc.
- statul comunist român a avut doar doi conducători: Gheorghe Gheorghiu-Dej și Nicolae Ceaușescu
- s-a format o disidență anticomunistă atât între granițele țării, cât și în afara lor, care urmărea reinstaurarea unui regim democratic în România

- au avut loc numeroase proteste împotriva regimului comunist: revolta muncitorilor brașoveni și protestul studenților din Iași din 1987

Anul 1989 - revenirea României la democrație

- situația dezastruoasă în care se afla țara a dus la izbucnirea revoluției din decembrie 1989
- a fost cea mai sângeroasă revoluție din 1989 -> cuplul Ceaușescu a fost îndepărtat de la conducerea României, fiind executat în prima zi de Crăciun
- România a revenit la democrație -> a fost adoptată Constituția din 1991 -> se revenea la principiul separării puterilor în stat, la multipartidism, oamenii își recăpătau drepturile și libertățile cetățenești
- primul președinte al României democratice a fost Ion Iliescu
- după revenirea la democrație, statul român avea ca obiective, printre altele, aderarea la NATO și la Uniunea Europeană